

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 02 -727- 3594-6 โทรสาร 02 -727- 3595
<http://www.nidapoll.nida.ac.th> <http://www.twitter.com/nidapoll> และ
<http://www.facebook.com/nidapoll>
E-mail : nida_poll@nida.ac.th

“การส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางประชารัฐ”

เรียน บรรณาธิการบริหาร /บรรณาธิการข่าว /หัวหน้าข่าว/ หัวหน้าหน่วยงาน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-12 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เผยผลสำรวจ เรื่อง “การส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางประชารัฐ” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 1 - 30 เมษายน 2560 จากประชาชนทั่วไปที่ประกอบอาชีพทั่วประเทศ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) รวมขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 4,800 หน่วยตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีลงพื้นที่ภาคสนาม กำหนดค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 95.0 และมีค่าร้อยละความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error : S.E.) ไม่เกิน 0.7

จากผลการสำรวจ ประเด็นที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการนโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ พบว่า ความคิดเห็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ การเตรียมความพร้อมประชากรเข้าสู่สังคมวัยผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 22.52 อันดับสอง ได้แก่ พัฒนาระบบมาตรฐานการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง คิดเป็นร้อยละ 19.71 อันดับสาม ได้แก่ ส่งเสริมและขยายโอกาสการทำงานผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 19.39 อันดับสี่ ได้แก่ การปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สะดวกปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุโดยบูรณาการร่วมกับการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับคนพิการ คิดเป็นร้อยละ 16.22 และอันดับห้า ได้แก่ จัดทำมาตรฐานศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ (Health & Welfare) เพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 13.17

เมื่อถามถึงช่องทางที่รัฐบาลควรใช้ในการประชาสัมพันธ์ นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นว่ารัฐบาลควรใช้ช่องทางโทรทัศน์ ในการประชาสัมพันธ์นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.07 รองลงมา คือ ช่องทางผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 67.05 ช่องทางวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 39.48 ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 32.28 และช่องทางคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 18.83

ต่อมาเมื่อถามถึงการเตรียมตัวด้านสุขภาพเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.64 รองลงมา คือ การส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 60.63 และการออม คิดเป็นร้อยละ 42.73

ด้านความประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างในการทำงานเมื่ออยู่ในวัยผู้สูงอายุ กรณีมีผู้จ้างงานเปิดโอกาสให้เข้าทำงาน พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่มีความประสงค์ที่จะทำงานเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ หากมีผู้ว่าจ้างเปิดโอกาสให้เข้าทำงาน คิดเป็นร้อยละ 81.77 และไม่มีความประสงค์ที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 18.23 โดยผู้ที่ประสงค์จะทำงานระบุเหตุผลในการทำงาน ได้แก่ มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.09 รองลงมา คือ สร้างคุณค่าให้กับตนเอง คิดเป็นร้อยละ 51.84 และมีภาระทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 42.44 ส่วนความประสงค์ที่จะไม่ทำงานเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ สำหรับผู้ที่ไม่ประสงค์จะทำงานได้ระบุเหตุผลในการไม่ทำงาน ได้แก่ มีปัญหาด้านสุขภาพ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.48 รองลงมา คือ ต้องการพักผ่อน/ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 46.45 และดูแลลูกหลาน คิดเป็นร้อยละ 40.05

ด้านรูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุ ในกรณีอยากมีรายได้เพิ่ม พบว่า ความคิดเห็นในรูปแบบการทำงานด้านเวลา ส่วนใหญ่ระบุรูปแบบการทำงานบางเวลา (Part time) คิดเป็นร้อยละ 87.60 และรูปแบบการทำงานเต็มเวลา (Full time) คิดเป็นร้อยละ 12.40 ส่วนด้านสถานที่ พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุอยากทำงานที่บ้าน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.67 รองลงมา คือ ทำงานกับกลุ่ม, องค์กร, ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 32.83 และภาครัฐ/เอกชน คิดเป็นร้อยละ 5.73 สำหรับด้านลักษณะงาน พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุลักษณะงานแบบกลุ่มอาชีพคหกรรม/หัตถกรรม/ศิลปกรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.13 รองลงมา คือ อาชีพอิสระ เช่น รับจ้างทั่วไป, ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 30.13 และเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 10.38

เมื่อถามถึงลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ระบุลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ ควรมีลักษณะ รัฐให้ทุนแก่ผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา คือ รัฐจัดสรรตำแหน่งงานให้ผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 30.27 รัฐติดต่อกับหน่วยงานธุรกิจให้ คิดเป็นร้อยละ 9.96 หน่วยงานภาคเอกชนจัดหางานให้ คิดเป็นร้อยละ 3.27 และผู้สูงอายุจัดหาแหล่งงานและทุนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 3.06

สำหรับหน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบาทต่อการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่มีความต้องการให้กระทรวงพัฒนาสังคมฯ มีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.07 รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คิดเป็นร้อยละ 58.28 กระทรวงแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 55.53 กระทรวงสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 17.61 และกระทรวงมหาดไทย คิดเป็นร้อยละ 17.36

ท้ายที่สุดเมื่อถามถึง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชบัญญัติ ตัวอย่างส่วนใหญ่เสนอว่า ควรจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ มากที่สุด ร้อยละ 39.56 รองลงมา ให้มีการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามความเหมาะสม ร้อยละ 17.78 และเพิ่มสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 13.33

เมื่อพิจารณาลักษณะข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง พบว่า ตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 50.17 รองลงมา เพศชาย ร้อยละ 49.83

ตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 25-34 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.20 รองลงมา 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.06 และอายุ 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.96

ตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.27 รองลงมา โสด คิดเป็นร้อยละ 19.85 และหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 9.88

ตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา/ต่ำกว่า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.92 รองลงมา มัธยมศึกษา/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 28.67 และปริญญาตรี/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 24.21

ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.44 รองลงมา ผู้ใช้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 22.96 และข้าราชการ/ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.13

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของนโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ ที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการ

อันดับ	นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ ที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการ	ร้อยละ
1	การเตรียมความพร้อมประชากรเข้าสู่สังคมวัยผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ	22.52
2	พัฒนาระบบมาตรฐานการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง	19.71
3	ส่งเสริมและขยายโอกาสการทำงานผู้สูงอายุ	19.39
4	การปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สะดวกปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุโดยบูรณาการ ร่วมกับการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับคนพิการ	16.22
5	จัดทำมาตรฐานศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ (Health & Welfare) เพื่อเป็นมาตรฐานการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุ	13.17
6	ขยายอายุเกษียณ	8.99
รวมทั้งสิ้น		100.00

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของช่องทางที่รัฐบาลควรใช้ในการประชาสัมพันธ์นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ช่องทางที่รัฐบาลควรใช้ในการประชาสัมพันธ์ นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	4,031	84.07
ผู้นำชุมชน	3,215	67.05
วิทยุ	1,893	39.48
สื่อสังคมออนไลน์	1,548	32.28
คนในครอบครัว	903	18.83
เว็บไซต์	844	17.60
เพื่อนบ้าน	801	16.70
อื่น ๆ ได้แก่	28	0.58
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	11	39.29
หอกระจายข่าว	10	35.71
เสียงตามสาย	4	14.29
ประชาสัมพันธ์	1	3.57
แผ่นพับ	1	3.57
หนังสือพิมพ์	1	3.57

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการเตรียมตัว เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การเตรียมตัว	จำนวน	ร้อยละ
สุขภาพ	3,001	62.64
การส่งเสริมอาชีพ	2,905	60.63
การออม	2,047	42.73
ที่อยู่อาศัย	1,909	39.85
ด้านสังคม (เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ, นันทนาการ)	1,696	35.40

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของความประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถามในการทำงานเมื่ออยู่ในวัยผู้สูงอายุ กรณีมีผู้จ้างงานเปิดโอกาสให้เข้าทำงาน

ความประสงค์	จำนวน	ร้อยละ
ทำงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	3,925	81.77
มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต	2,704	69.09
สร้างคุณค่าให้กับตนเอง	2,029	51.84
มีภาระทางการเงิน	1,661	42.44
สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น	1,263	32.27
ช่วยเหลือสังคม	1,014	25.91
ไม่ทำงาน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	875	18.23
มีปัญหาด้านสุขภาพ	415	47.48
ต้องการพักผ่อน/ท่องเที่ยว	406	46.45
ดูแลลูกหลาน	350	40.05
เปลี่ยนไปทำธุรกิจส่วนตัว	112	12.81
ไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว	61	6.98
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของรูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุ ในกรณีอยากมีรายได้เพิ่ม

รูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุ ในกรณีอยากมีรายได้เพิ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ด้านเวลา		
ทำงานบางเวลา (Part time)	4,205	87.60
ทำงานเต็มเวลา (Full time)	595	12.40
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
ด้านสถานที่		
ทำงานที่บ้าน	2,864	59.67
ทำงานกับกลุ่ม, องค์กร, ชุมชน	1,576	32.83
ภาครัฐ/เอกชน	275	5.73
องค์กรพัฒนาเอกชน	85	1.77
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
ลักษณะงาน		
กลุ่มอาชีพ คหกรรม/หัตถกรรม/ศิลปกรรม	1,542	32.13
อาชีพอิสระ เช่น รับจ้างทั่วไป, ธุรกิจส่วนตัว	1,446	30.13
เกษตรกรรม	498	10.38
การผลิต	326	6.79
อาสาสมัคร	318	6.63
งานเอกสาร	244	5.08
ที่ปรึกษา	225	4.69
การบริการ	201	4.19
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละ ของลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ

ลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
รัฐให้ทุนแก่ผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ	2,560	53.33
รัฐจัดสรรตำแหน่งงานให้ผู้สูงอายุ	1,453	30.27
รัฐติดต่อกับหน่วยงานธุรกิจให้	478	9.96
หน่วยงานภาคเอกชนจัดหางานให้	157	3.27
ผู้สูงอายุจัดหาแหล่งงานและทุนด้วยตนเอง	147	3.06
อื่น ๆ ได้แก่ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม	5	0.10
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละ ของหน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบาทต่อการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบาทต่อการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	3,115	65.07
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	2,790	58.28
กระทรวงแรงงาน	2,658	55.53
กระทรวงสาธารณสุข	843	17.61
กระทรวงมหาดไทย	831	17.36
กระทรวงการคลัง	485	10.13
องค์กรพัฒนาเอกชน	324	6.77
กระทรวงศึกษาธิการ	301	6.29
หน่วยงานภาคเอกชน	296	6.18
อื่น ๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรสหกรณ์, มูลนิธิ	4	0.08

ตารางที่ 8 ร้อยละของข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชรัฐ

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชรัฐ	ร้อยละ (n = 225)
จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ	39.56
ให้มีการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามความเหมาะสม	17.78
เพิ่มสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ	13.33
จัดกลุ่มตามความต้องการของผู้สูงอายุแล้วส่งเสริมเป็นรายกลุ่มไปตามที่กลุ่มนัด	9.78
จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ	8.89
รัฐบาลควรเตรียมการให้พร้อมก่อน	4.89
ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ	2.67
มีการสนับสนุนทางสังคม/หน่วยงานที่รับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ เพื่อให้มีรายได้	1.33
สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีความสามารถถ่ายทอดความรู้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น	1.33
ให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม	0.44
รวมทั้งสิ้น	100.00

ตารางที่ 9 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	2,408	50.17
ชาย	2,392	49.83
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
อายุ		
25-34 ปี	1,210	25.20
35-44 ปี	1,198	24.96
45-54 ปี	1,203	25.06
55-65 ปี	1,189	24.77
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
สถานภาพการสมรส		
สมรส	3,373	70.27
โสด	953	19.85
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	474	9.88
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	1,484	30.92
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	1,376	28.67
อนุปริญญา/เทียบเท่า	1,162	12.96
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	622	24.21
สูงกว่าปริญญาตรี/เทียบเท่า	156	3.24
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00
อาชีพหลัก		
เกษตรกร/ประมง	1,413	29.44
ผู้ใช้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป	1,102	22.96
ข้าราชการ/ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1,062	22.13
เจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ	721	15.02
พนักงานเอกชน	502	10.45
รวมทั้งสิ้น	4,800	100.00